

Ustavni sud u ponedjeljak je zaključio da su zakoni koje je o ovlastima Stožera civilne zaštite donio Hrvatski sabor u skladu s Ustavom te da je zakonita većina odluka Stožera donesenih zbog epidemije koronavirusa.

Na sjednici koja je iza zatvorenih vrata održana u ponedjeljak Ustavni sud nije prihvatio ili je odbacio većinu prijedloga koji su osporavali zakonitost ovlasti i odluka Stožera civilne zaštite.

Ustavni sud prihvatio je jedino prijedlog za ocjenom ustavnosti koji se tiče zabrane rada trgovina nedjeljom.

Istovremeno Ustavni sud ukinuo je Izmjene i dopune Zakona o najmu stanova, priopćio je Ustavni sud.

Sve odluke donesene su s deset glasova za i tri glasa protiv.

Ovlasti Stožera i povezani zakoni

U odnosu na ovlasti Stožera vezano uz zakone o sustavu civilne zaštite, zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, Zakona o lokalnim izborima te Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti Ustavni sud zaključio je da "Hrvatski sabor može u ostvarivanju svoje zakonodavne ovlasti kada ograničava pojedina ljudska prava i slobode postupati na temelju dviju ustavnih osnova predviđenih člancima 16. i 17. Ustava".

Odluka o tome na temelju koje od navedenih ustavnih osnova će ograničiti pojedine slobode i/ili prava u isključivoj je nadležnosti Hrvatskog sabora, zaključio je Ustavni sud.

Ocijenili su da je donošenjem zakona odnosno izmjena i dopuna osporenih zakona kojima se, između ostalog, zbog sprečavanja širenja epidemije zarazne bolesti Covid-19 radi zaštite života i zdravlja ljudi propisuju mjere kojima se ograničavaju temeljna ljudska prava i slobode, Hrvatski sabor postupao u granicama svojih ovlasti propisanih Ustavom.

Odluke Stožera imale legitiman cilj

Vezano uz odluke Stožera civilne zaštite o korištenju maski i organizaciji javnog prometa Ustavni sud je ocijenio da su navedene mjere Stožera civilne zaštite bile "zakonite, imale su legitiman cilj, zaštitu života i zdravlja građana te su bile nužne za ostvarivanje tog cilja".

Niz prijedloga odbačeno je jer "predlagatelji nisu naveli ustavnopravno relevantne razloge za osporavanje ustavnosti i zakonitosti, a iz pribavljenih očitovanja proizlazilo je da su za donošenje osporenih akata postojali objektivni i racionalni razlozi".

Među njima i prijedlozi koji su osporavali odluke Stožera o ograničavanju okupljanja, rad u trgovini i uslužnim djelatnostima te održavanju sportskih i kulturnih događanja, ali i održavanju pogreba i ispraćaja te mjeri strogog ograničavanja zadržavanja na ulicama i drugim javnim mjestima.

Iz istog su razloga odbijeni i prijedlozi protiv Odluke o zabrani napuštanja mjesta prebivališta i

stalnog boravka, Odluke o privremenoj zabrani prelaska preko graničnih prijelaza te Vladine odluke objavljene u ožujku pod nazivom "Pomoć medijskoj industriji i medijskim profesionalcima u okolnostima epidemije Covid-19".

Izuzetak zabrana rada trgovina nedjeljom i odluka u korist zaštićenih najamoprimaca

U postupku pokrenutom na vlastitu inicijativu Ustavni sud je utvrdio da zabrana rada trgovina nedjeljom nije bila u skladu s Ustavom. "Ustavni sud utvrdio je da mjera zabrane rada nedjeljom u utvrđenom razdoblju, iako je težila ostvarenju legitimnog cilja zaštite života i zdravlja građana nije ispunjavala zahtjeve razmjernosti", navode u priopćenju.

Ukidajući pojedine članke Zakona o najmu stanova te njegove izmjene i dopune Ustavni sud je utvrdio da država nije ispunila pozitivnu obvezu u rješavanju odnosa između najmodavaca (vlasnika stanova) s jedne strane, i zaštićenih najamoprimaca (stanara u stanovima u tzv. privatnom vlasništvu) te da je u osiguravanju vlasničkih prava najmodavaca, prekomjeran teret prebacila na drugu kategoriju građana, zaštićene najamoprimce.

Većina zaključila da su sva pitanja u dovoljnoj mjeri raspravljena

Ustavni sud pojasnio je i zašto nije prihvatio prijedloge troje sudaca Ustavnog suda da se o zakonitosti odluka Stožera provede javna rasprava, na koju bi bili pozvani i predstavnici medija.

"Većinom glasova sud je ocijenio da za odlučivanje o biti stvari nije potrebno pozvati sudionike u postupku (predlagatelje i predstavnike Vlade ili Stožera civilne zaštite), budući da su sva činjenična i pravna pitanja u dovoljnoj mjeri raspravljena te o biti stvari između velike većine sudaca ne postoji prijedor.

Ustavni sud nije omogućio nazočnost sjednici predstavnicima tiska i drugih sredstava javnog priopćavanja postupajući sukladno s Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu, Poslovnikom Ustavnog suda te svojom ustaljenom praksom koju u ovom sazivu Ustavnog suda nitko od sudaca nije do sada doveo u pitanje pa ni u drugim slučajevima u kojima je postojao izražen javni interes".

Javnost rada osigurana objavom dnevnih redova, zapisnika i priopćenja

Ustavni sud skrenuo je pozornost i da s obzirom na raspoloživi prostor u zgradi suda nije u mogućnosti održati sjednicu na način da osigura poštovanje preporuka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo vezanih uz pandemiju bolesti Covid-19.

"Ustavni sud javnost svog djelovanja osigurava javnom objavom dnevnih redova sjednica, zapisnika sa sjednica, izdavanjem službenih priopćenja, javnom objavom odluka/rješenja i njihovih sažetaka i održavanjem konferencija za medije kada to, s obzirom na velik interes javnosti, ocijeni potrebnim.

Tako će biti postupljeno i u ovim ustavnosudskim predmetima, s time da će konferencija za medije, koju će voditi predsjednik Suda, biti sazvana protekom roka od osam dana za izradu najavljenih izdvojenih mišljenja sudaca", navode u priopćenju.

Mediji neće biti na sjednici Ustavnog suda o zakonitosti epidemioloških mjera

Ustavni sud donio je odluku da na današnjoj sjednici o zakonitosti epidemioloških mjera neće biti prisutni predstavnici sredstava javnog priopćavanja, izjavio je glavni tajnik Ustavnog suda Teodor Antić.

Kada Ustavni sud bude donio svoju odluku izdat će priopćenje, a kada odluke budu objavljene i poslane predlagateljima postupka predsjednik Ustavnog suda će održati konferenciju za novinare, dodao je Antić.

"Vjerujte da će na sva vaša pitanja biti odgovoreno u potpunosti i pravovremeno", kazao je Antić novinarima ispred zgrade Ustavnog suda.

Antić nije odgovorio na pitanje koji su bili argumenti ustavnih sudaca da se sjednica održi iza zatvorenih vrata, kao ni koliko je sudaca glasovalo da sjednice ne bude javna.

Zaključio je da će ustavnosudske odluke biti donesene danas te da će javnost do kraja dana biti obaviještena o ishodu ove sjednice.

Uoči odluke Ustavnog suda, prema pisanju Jutarnjeg lista, troje sudaca zatražilo je da rasprava bude javna.

Ustavni sud odlučuje o ustavnosti više zakona i paketu od 27 različitih ustavnih tužbi protiv mjera koje je donio Nacionalni stožer civilne zaštite vezanih za pandemiju Covida-19.

Kad su u pitanju ovlasti i djelovanje Kriznog stožera, Ustavni će sud donijeti dvije vrste odluka, navodi dnevnik. Najprije bi se trebao očitovati o ustavnosti izmjena Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti kojima je omogućeno da Stožer, bez proglašenja izvanrednog stanja i mimo dvotrećinske većine Sabora, donosi mjere kojima se zadire u ustavna prva građana.

Potom bi ustavni suci trebali odlučiti o ustavnosti konkretnih mjera koje je taj Stožer donio, a koje brojnim ustavnim tužbama osporavaju građani, odvjetnici, ali i neki saborski zastupnici.

Preglasani ustavni suci smatraju da neka pitanja rade duboki procijep u društvu

Dvojica od troje sudaca Ustavnog suda koji su tražili da na današnjoj sjednici o zakonitosti epidemioloških mjera budu prisutni predstavnici medija izjavili su novinarima da su tu temu koja je zanimljiva javnosti htjeli javno raspraviti zato jer određena pitanja očigledno rade procijep u društvu.

Sudac Andrej Abramović rekao je novinarima da je prisutnost medija na sjednicama suda pripisana zakonom te da je riječ o temi interesantnoj javnosti pa su pokušali da se sjednica otvori što je neko vrijeme bilo zanemareno, ali su preglasani pri čemu je troje sudaca bilo za, a desetero protiv.

Razlog isključivanja javnosti sa sjednice je sumnja oko pogodnosti dvorane zbog trenutne zdravstvene situacije, rekao je Abramović, napomenuvši da ta dvorana nije jedina u Zagrebu u

kojem, prema zakonu, Ustavni sud zasjeda te da su je s obzirom na lijepo vrijeme mogli održati i vani.

Ustavni sudac Goran Selanec kazao je kako je donesen zaključak da javna rasprava nije potrebna, a oni kao suci Ustavnog suda taj zaključak moraju poštovati jer je propisano da sud odlučuje o potrebi javne rasprave. Rečeno im je, dodao je, da bi sjednica sad bila prekasna i da nije potrebna.

Preglasani trojac je po njegovim riječima smatrao da određena pitanja očigledno rade procjep u društvu pa i unutar institucija, ne samo zakonodavne i izvršne nego i unutar izvršne vlasti.

S obzirom na to da Ustavni sud ima glavnu funkciju stabilizirati ustavni poredak smatrali su da je bi sve to bilo potrebno raspraviti s uglednim stručnjacima i samim strankama i da bi mi od toga svi skupa imali koristi.

"To je bio naš glavni razlog i smatrali smo da kroz javnu raspravu javnost ima poseban uvid u sve argumente koji bi se iznijeli", rekao je Selanec.

Objasnio je da na javnoj raspravu suci ne bi iznosili svoja stajališta, ali bi se kroz pitanja mogli vidjeti problemi koji kod njih bude sumnju ili ih guraju u određenom smjeru.

"Potom bi nakon javne rasprave uslijedila sjednica suda na kojoj bi vrijedio članak 47, stavak 3 Ustavnog zakona o Ustavnom sudu, koji, eto danas smo vidjeli, Ustavni sud može isključiti glasujući o tome da li su mediji, odnosno zainteresirana javnost potrebni ili da li ima uvjeta sudjelovati na raspravi", rekao je Selanec.

Ustavni sud u ponedjeljak odlučuje o ustavnosti više zakona i paketu različitih ustavnih tužbi protiv mjera koje je donio Nacionalni stožer civilne zaštite vezanih za pandemiju Covida-19.

Uz Abramovića i Selanca javnu raspravu o zahtjevima zaprimljenima na Ustavnom sudu tražila je i sutkinja Lovorka Kušan.

(Hina)

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Ponedjeljak, 14 Rujan 2020 16:36

Objavljeno: Ponedjeljak, 14 Rujan 2020 16:31

